

ALVAR AALTO -MUSEON KOKOELMAPOLITIIKKA

Alvar Aalto -säätiö 30.6.2019

Marjo Holma

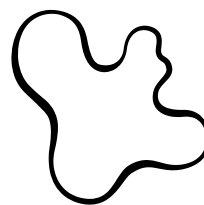
Marja-Liisa Hänninen

Mari Murtoniemi

Katariina Pakoma

Timo Riekko

Anni Saastamoinen

ALVAR AALTO

sisältö

1. JOHDANTO

1.1. Alvar Aalto -säätiön museotoimi	03
1.2. Kokoelmien alkutaival	03

2. KOKOELMAPOLITIikka

2.1. Kokoelmapolitiikan sisältö	04
2.2. Museotyötä ohjaava lainsäädäntö ja eettiset periaatteet	04

3. KOKOELMAKUVAUKSET

3.1. Alvar Aalto -piirustuskokoelma	05
3.2. Alvar Aalto -asiakirjakokoelma	06
Rakennusdokumentit	
Kirjeet	
3.3. Artekin piirustus- ja asiakirjakokoelma	07
3.4. Muita asiakirjakokoelmia	07
Huonekalutehdas Korhonen Oy:n asiakirjakokoelma	
Viipurin kirjaston Suomen restaurointiyhdistys ry:n arkisto	
Viipurin kirjaston ystävät ry:n arkisto	
3.5. Alvar Aalto -museon valokuvakokoelmat	08
Alvar Aalto -valokuvakokoelma	
Artekin valokuvakokoelma	
Muut kuvakokoelmat	
3.6. Alvar Aalto -esinekokoelmat	09
Alvar Aalto -muotoilukokoelma	
Valaistustyö Viljo Hirvonen Ky. -kokoelma	
Artekin myymäläkokoelma	
Pienoismallikokoelma	
Rakennusfragmenttikokoelma	
3.7. Talokokoelmat	11
Muuratsalon koetalo -kokoelma	
Alvar Aallon kotitalo -kokoelma	
Alvar Aallon ateljee -kokoelma	
3.8. Kirjastokokoelmat	12
Alvar Aalto -museon käsikirjasto	
Alvar Aallon ateljeen käsikirjasto	

4. KOKOELMIEN HALLINTA JA HOITO

4.1. Tiedollinen hallinta	13
Luettelointi	
Digitointi	
Kokoelmahallintajärjestelmä	
4.2. Fyysinen hallinta	15
Säilytystilat ja turvallisuus	
Konservointi	
Määräaikaisinventoinnit	

5. KOKOELMIEN KÄYTTÖ

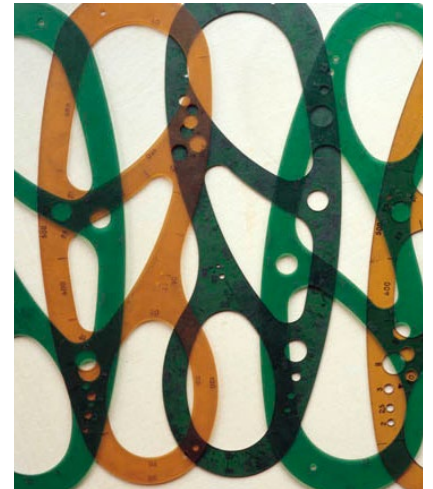
5.1. Kokoelmien esillepano, kokoelmapalvelut ja asiakkaat	17
5.2. Käytön rajoitukset	18
5.3. Kokoelmayhteistyö ja kokoelmien liikkuvuus	18

6. KOKOELMASTRATEGIA

6.1. Kokoelmatyön painopisteet	17
Kokoelmahallinta	
Kartunta	
Kokoelmapoistot	
Saavutettavuus	
Kokoelmatutkimus	
6.2. Tavoite	22
6.3. Kestävä kehitys kokoelmatyössä	22

LIITTEET

Kokoelmakartta

1. JOHDANTO

1.1. Alvar Aalto -säätiön museotoimi

Alvar Aalto -säätiö on perustettu vuonna 1968. Säätiön tarkoituksena on toimia arkkitehtuurin hyväksi taidemuotona erityisesti ottamalla huomioon Alvar Aallon teokset ja tavoitteet. Säätiö auttaa Aallon rakennusten korjaamisessa sekä valvoo käyttöesineiden tuotekehittelyä. Se toimii paremman arkiympäristön ja muotoilukulttuurin hyväksi lähtökohtanaan Alvar Aallon ja hänen elämäntyönsä humanistiset ja ekologiset arvot.

Alvar Aalto -säätiö toimii Helsingissä ja Jyväskylässä, joissa sillä on neljä yleisölle avointa kohdetta: Alvar Aallon kotitalo (Riihitie 20) ja Alvar Aallon ateljee (Tiilimäki 20) Helsingissä sekä Alvar Aalto -museo (Alvar Aallon katu 7) ja Muuratsalon koetalo (Melalammentie 2) Jyväskylässä. Lisäksi museon arkisto (Kankaankatu 17) ja kokoelmasäilytystila (Varikkotie 153) ovat sijoitettu erillisiin vuokratiloihin Jyväskylässä.

Vuonna 1966 perustettu Alvar Aalto -museo on vuodesta 1998 ollut osa Alvar Aalto -säätiötä. Rakennustaiteeseen ja muotoiluun erikoistunut museo toimii Aalto-informaation kansallisena ja kansainvälisenä keskuksena. Museon tehtävänä on osana Alvar Aalto -säätiötä huolehtia Alvar Aallon aineellisen ja henkisen perinnön jatkumisesta sekä edistää Aallon töiden ja ajatusten tunnettuutta. Museo hallinnoi kokoelmiaan, järjestää näyttelyitä, harjoittaa tutkimusta, tuottaa julkaisuja ja toimii arkkitehtuuri- ja muotoilukasvatuksen kentällä.

1.2. Kokoelmien alkutaival

Alvar Aalto -museo, Jyväskylän taidekokoelmat, perustettiin lokakuussa 1966 Alvar Aalto -museoseuran aloitteesta. Museon ensimmäinen kokoelma oli Ester ja Jalo Sihtolan taidesäätiön taidekokoelma, joka deponoitiin museoon vuonna 1974. Alvar Aalto -muotoilukokoelman ensimmäinen objekti oli Alvar Aallon vuonna 1973 lahjoittama tuolin prototyyppi.

Alvar Aalto -museo siirtyi museoseuralta Jyväskylän kaupungin omistukseen vuonna 1979. Jyväskylän kaupunki luovutti museon Alvar Aalto -säätiön hallintaan 1.4.1998. Kaupungin omistamat taidekokoelmat sijoitettiin tässä yhteydessä perustettuun Jyväskylän taidemuseoon. Siihen asti karttunut Alvar Aalto -muotoilukokoelma ja testamenttilahjoituksena saatu Muuratsalon -koetalon kokoelma jäivät Jyväskylän kaupungin omistukseen, mutta osaksi Alvar Aalto -museon kokoelmia. Piirustuskokoelma syntyi, kun Alvar Aalto -säätiö lunasti lahjoitusvaroin Aallon arkkitehtitoimiston piirustus- ja asiakirjajäämistön Aallon perillisiltä vuonna 1990.

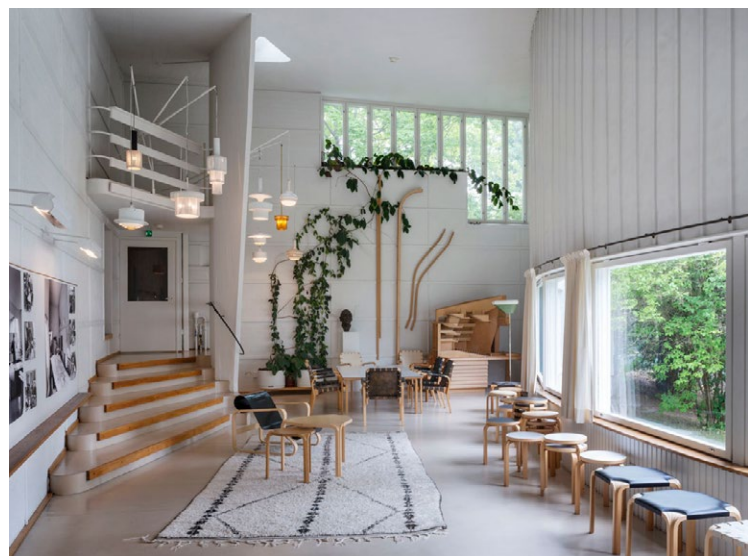
2. KOKOELMAPOLITIIKKA

2.1. Kokoelmapolitiikan sisältö

Alvar Aalto -museon kokoelmapolitiikan tarkoituksena on kokoelmatoiminnan tarkastelu kokonaisuutena. Kokoelmapolitiikassa esitellään ja siihen on kirjattu museon kokoelmatoimintaa ohjaavat tavoitteet ja menettelytavat sekä eettiset toimintaperiaatteet. Liitteineen se antaa ohjeita kokoelmien ylläpitoa, kartuttamista ja käyttöä varten sekä museon henkilökunnalle, että museon yhteistyökumppaneille ja asiakkaille. Kokoelmapolitiikan pohjana on Alvar Aalto -museon kokoelmapoliittinen ohjelma vuodelta 2012.

2.2. Museotyötä ohjaava lainsäädäntö ja eettiset periaatteet

Suomessa valtionosuuskelpoisten museoiden toimintaa ohjaa museolaki. Säätiöpohjaiset museot noudattavat lisäksi säätiölakia. Museot huomioivat toiminnassaan myös kansainväliset sopimukset. Museotoiminnan eettinen ohjenuora on kansainvälisen ICOMin (International Council of Museums) julkaisema *Museotyön eettiset säännöt*. Alvar Aalto -museo seuraa myös Suomen museoliiton ja Museoviraston antamia ohjeita ja suosituksia.

3. KOKOELMAKUVAUKSET

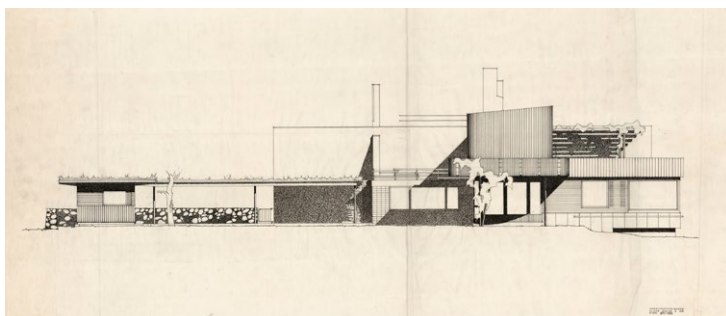
3.1. Alvar Aalto -piirustuskokoelma

Alvar Aalto -museon kokoelmien ydin on harvinaisen yksityiskohtainen Alvar Aallon alkupe-
räispiirustusten jäämistö. Aallon omien luonnosten ja piirustusten sekä hänen arkkitehtitoimis-
tossaan tuotetun materiaalin lisäksi tähän kokonaisuuteen kuuluu Alvar Aallon molempien puo-
lisojen, arkkitehtien Aino (Marsio-) Aallon ja Elissa Aallon suunnitelmia.

Piirustusaineiston kartoittaminen tuli ajankohtaiseksi 1970-luvun lopussa tohtori Göran Schildtin
aloittaessa Alvar Aalto -biografiansa koostamisen. Kokoelman systemaattinen luettelointi aloi-
tettiin 1980-luvun puolivälissä Alvar Aalto -säätiön aloitteesta. Vuonna 1990 piirustuskokoelma
ja rakennusprojekteihin liittyvät muut asiakirjat siirtyivät oston kautta Alvar Aallon perikunnalta
Alvar Aalto -säätiön omistukseen. Arkkitehtitoimisto Alvar Aalto & Co:n lopetettua toimintansa
piirustusten luettelointi eteni Aallon ateljeen tiloissa jatkaneessa Alvar Aalto -arkistossa.

Arkkitehti Alvar Aallon elämäntyö on tallennettuna niissä arviolta noin 100 000 luonnoksessa
ja piirustuksessa, jotka ovat säilyneet hänen arkkitehdin uraltaan. Kokoelman vanhin piirustus
on Aallon opiskeluaikainen työ vuodelta 1917, ajallisesti kokoelman loppupäähän sijoittuvat
Arkkitehtitoimisto Alvar Aalto & Co:n laatimat Aalto-rakennusten muutos- ja laajennuspiirustuk-
set toimiston viimeiseltä toimintavuodelta 1994.

Piirustuskokoelma siirrettiin vuosien 2003–2004 vaihteessa Helsingistä Jyväskylään osaksi
museon kokoelmia. Aineisto sijoitettiin ensin väliaikaisiin tiloihin ja vuonna 2006 asianmukai-
siin arkistotiloihin Jyväskylän Taulumäelle. Kokoelma karttuu yksityishenkilöiden ja yhteisöjen
omistuksessa vielä olevien Aalto-piirustusten lahjoitusten tai deponointien kautta.

3.2. Alvar Aalto -asiakirjakokoelma

Arkkitehtitoimisto Alvar Aallon jäämistöön liittyvästä, rakennusprojekteja koskevasta asiakirja-aineistosta on myöhemmin muodostettu kaksi kokonaisuutta: rakennusdokumentit ja kirjeet. Niiden omistuksen historia on sama kuin Alvar Aalto -piirustuskokoelman. Kirjeiden systemaattinen järjestäminen aloitettiin vuonna 1997 Alvar Aallon ateljeessa sijainneessa Alvar Aalto -arkistossa.

RAKENNUSDOKUMENTIT

Suunnittelun ja rakentamisen yhteydessä syntyy arkkitehtuuripiirustusten lisäksi myös muita asiakirja-aineistoa. Merkittävä osa niistä on rakennuskohtaisia suunnitteluun ja rakentamiseen liittyviä pöytäkirjoja, rakennusselityksiä ja erilaisia työselityksiä sekä rakenne- ja lvis-piirustuksia. Arkkitehtitoimiston asiakirja-aineistoon kuuluu myös mm. tilikirjoja, tositteita, laskuja ja tuntilistoja.

Dokumenttien määrä vaihtelee kohteittain muutamasta arkista 10 hyllymetriin, kohteesta tai suunnitteluajankohdasta riippuen. Asiakirjojen kokonaismäärä on noin 70 hyllymetriä. Osa asiakirjoista on luetteloitu ja tallennettu tietokantaan.

KIRJEET

Museon kirjekokoelmaan kuuluu Alvar Aallon henkilöhistoriaan sekä rakennusten toimeksiantoihin ja suunnitteluun liittyvä kirjeenvaihto. Tilaaajan kanssa käyty kirjeenvaihto sisältää usein henkilökohtaisen ajatustenvaihdon lisäksi suunnittelua valaisevaa tietoa.

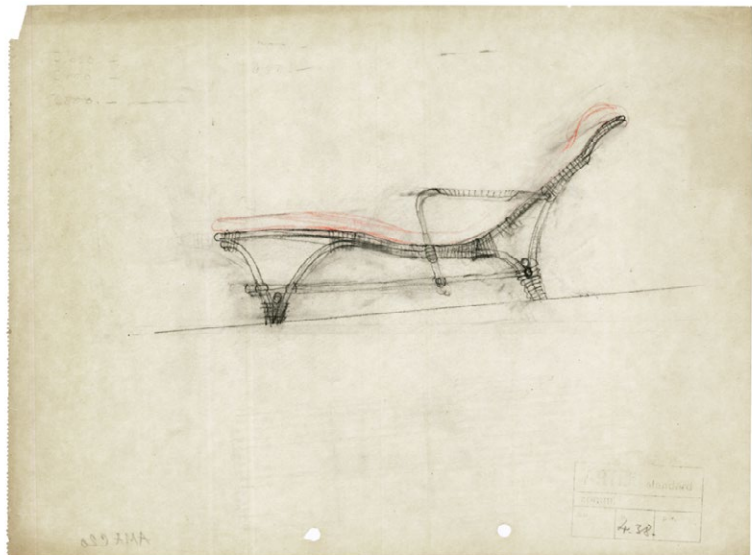
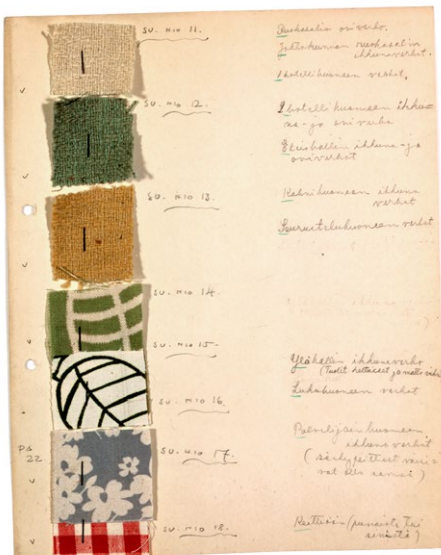
Kokoelma on järjestetty saapuneisiin ja lähetettyihin kirjeisiin sekä muuhun kirjeenvaihtoon. Saapuneet kirjeet on aakkostettu lähettäjän nimen mukaan, lähetetyt kirjeet ja muu kirjeenvaihto vastaanottajan mukaan. Omat arkistoyksikkönsä ovat saaneet arkkitehdit Aino (Marsio-) Aalto ja Elissa Aalto, Maire Gullichsen sekä Aallon sukulaisten välinen kirjeenvaihto. Kirjedokumenttien määrä on noin 20 000 kappaletta ja ne on luetteloitu tekstitiedostoon, dokumenttien skannaus on meneillään.

3.3. Artekin piirustus- ja asiakirjakokoelma

Artekin syntyyn, historiaan ja toimintaan liittyvä arkistokokoelma koostuu mm. perustamisasia-
kirjoista, vienti- ja tuontidokumenteista, sisustussuunnitelmista ja huonekalupiirustuksista, ma-
teriaalimalleista, tuote- ja näyttelyluetteloista, julisteista sekä leikekirjoista. Aineisto on pääosin
vuosilta 1935–1970. Kokoelma deponoitiin Alvar Aalto -säätiölle vuonna 2000.

Kokoelmaan kuuluvien originaalipiirustusten kokonaismääräksi on arvioitu noin 12 000 kpl,
asiakirja-aineistoa on noin 40 hyllymetriä. Alkuperäispiirustuksia on pääasiassa huonekalujen,
valaisimien ja muun Artekin tuottaman esineistön luonnos- ja työpiirustusvaiheista. Kokoel-
massa on runsaasti Aino ja Alvar Aallon muotoiluun liittyvää alkuperäisaineistoa. Kokoelman
aineisto on järjestetty pääluokittain ja siitä on tehty sisältökartoitus Artekissa työskennelleen
sisustusarkkitehti Marja Pystysen toimesta vuonna 1999.

Arkistokokonaisuus odottaa objektikohtaista luettelointia ja osittain hyvin huonokuntoisen al-
kuperäisaineiston digitointia.

3.4. Muita asiakirjakokoelmia

HUONEKALUTEHDAS KORHONEN OY:N ASIAKIRJAKOKOELMA

Vuonna 2014 Huonekalutehdas Korhonen Oy lahjoitti Alvar Aalto -säätiölle laajan kokonaisuuden tehtaan historiaan kuuluvia asiakirjoja ja valokuvia. Aineisto on pääasiassa kirjeenvaihtoa, tiliasiakirjoja, painotuotteita ja av-aineistoa. Kokoelma on alustavasti inventoitu.

VIIPURIN KIRJASTON SUOMEN RESTAUROINTIYHDISTYS RY:N ARKISTO

Viipurin kirjaston restaurointityön suunnittelu aloitettiin vuonna 1991 ja samana vuonna Elissa Aalto perusti Ympäristöministeriön tuella Aallon toimistoon Viipurin kirjaston restaurointitoimikunnan, joka rekisteröitiin vuonna 1997 nimellä Viipurin kirjaston Suomen restaurointiyhdistys ry. Sääntöjensä mukaan yhdistys toteutti tarkoitustaan mm. ohjaamalla Viipurin kirjaston

suunnittelu- ja restaurointityötä yhteistyössä venäläisen osapuolen kanssa. Restauroinnin valmistuttua yhdistys lopetti toimintansa vuonna 2016 ja asiakirja-aineisto lahjoitettiin Alvar Aalto -säätiölle. Aineisto tullaan luetteloimaan tekstitiedostona Arkistolaitoksen ohjeiden mukaisesti.

VIIPURIN KIRJASTON YSTÄVÄT RY:N ARKISTO

Yhdistys perustettiin vuonna 1993 Elissa Aallon toimesta tarkoituksenaan tukea aatteellisesti ja taloudellisesti Alvar Aallon Viipurin kirjaston restaurointihanketta. Yhdistys lopetti toimintansa vuonna 2004 ja se sulautui Viipurin kirjaston Suomen restaurointiyhdistykseen. Asiakirja-aineisto on sijoitettu Alvar Aalto -museoon ja se tullaan luetteloimaan itsenäisenä tekstitiedostona Arkistolaitoksen ohjeiden mukaisesti.

Viipurin kirjaston restaurointiin liittyvää aineistoa sivuaa myös Lisa Robertsin säätiölle lahjoittama kokoelma kirjoituksia, jotka liittyvät hänen monivuotiseen elokuvaprojektiinsa "What's the Time in Vyborg?"

3.5. Alvar Aalto -museon valokuvakokoelmat

ALVAR AALTO -VALOKUVAKOKOELMA

Alvar Aalto -museon valokuvakokoelma on karttunut museon perustamisesta 1966 lähtien, mutta systemaattisesti sitä on kartutettu vuodesta 1978, jolloin museoon perustettiin arkkitehtuurivalokuvaajan toimi. Kokoelma sisältää Alvar Aallon tuotantoon liittyviä arkkitehtuurivalokuvia, muotoilukuvia ja henkilökuvia sekä kuvia museon toiminnasta.

Alvar Aallon arkkitehtitoimiston kuvat siirtyivät Alvar Aalto -säätiön hallintaan toimiston lopetettua toimintansa 1994. Vuonna 1998 toimiston kuvat liitettiin museon kokoelmahallintajärjestelmään ja vuonna 2003 ne siirrettiin Jyväskylään asianmukaisiin säilytys- ja käsittelytiloihin. Jäämistöön kuuluva aineisto sisältää arkkitehtuurivalokuvia Aallon suunnittelemissa rakennuksissa, muotoilukuvia Alvar ja Aino Aallon suunnittelemissa esineistä sekä henkilökuvia. Osa kuvista on ammattikuvaajilta tilattuja ja osa toimistossa työskennelleiden arkkitehtien ottamia. Kokoelmaan kuuluu myös valokuvia, joiden kuvaajia ei toistaiseksi ole pystytty identifioimaan.

Alvar Aalto -valokuvakokoelmassa on noin 37 000 digitoitua ja tietokantaan luetteloitua kuvaa.

ARTEKIN VALOKUVAKOKOELMA

Artek on deponoinut Alvar Aalto -säätöille noin 10 000 valokuvan kokoelman. Se käsittää kuvia Artekin toiminnasta vuosilta 1935–2009. Kokoelman lasinegatiivit lahjoitettiin Alvar Aalto -museolle vuonna 1995. Artek-kokoelman kuvat on luetteloitu tietokantaan.

MUUT KUVAKOKOELMAT

Alvar Aallon arkkitehtitoimistossa työskennellyt arkkitehti Mikko (Michele) Merckling kuvasi työuransa aikana Alvar Aallon arkkitehtuuria. Hän lahjoitti noin 5000 kinodian kokoelmansa Alvar Aalto -museolle vuonna 1995. Myös tämä kokonaisuus on digitoitu ja luetteloitu tietokantaan. Vuonna 2019 valokuvakokoelma täydentyi valokuvaaja Kari Haklin Alvar Aallon kohteista ottamalla laajalla kuva-aineistolla.

Kokoelmaesineiden tunnistekuvat muodostavat luetteloinnin myötä karttuvan valokuvakokoelman. Systemaattinen kuvaustyö aloitettiin vuonna 1986 ja se on edelleen olennainen osa museon valokuvaajan työtä.

Alvar Aalto -säätöön asiantuntijat valvovat Alvar Aallon suunnitteleminen rakennusten korjaus- töitä ja tekevät mm. inventointeja ja rakennushistoriaselvityksiä. Työ on tuottanut laajan dokumenttikuvien kokoelman, joka karttuu jatkuvasti.

3.6. Alvar Aalto -esinekokoelmat

ALVAR AALTO -MUOTOILUKOKOELMA

Kokoelma on museon ensisijainen esinekokoelma. Se koostuu Alvar ja Aino Aallon muotoilutyön tuloksena syntyneistä tuotteista. Kokoelman kerääminen aloitettiin vuonna 1973, museorakennuksen valmistuttua. Alkujaan muutaman esineen kokoelmasta on vuosien saatossa kasvanut kansainvälisesti merkittävä Aalto-muotoilukokoelma. Se on karttunut yksityishenkilöiden, yhteisöjen ja liikelaitosten deponoinnein ja lahjoituksin sekä Jyväskylän kaupungin ja Alvar Aalto -säätöön omin hankinnoin.

Kokoelmaan kuuluu huonekaluja, valaisimia, lasiesineitä, puutaivutuksia, koruja, tekstiilejä ja muita muotoilun tuotteita sekä maalauksia ja henkilöhistoriallista esineistöä. Vanhimmat esineet ovat 1920-luvulta. Kokoelmaan kuuluu uniikkiesineitä ja tehdasvalmisteisia sarjatuotteita. Kokoelman noin 2200 objekti on luetteloitu tietokantaan esinetyypeittäin luokiteltuina.

VALAISTUSTYÖ VILJO HIRVONEN KY. -KOKOELMA

Alvar Aalto -säätiölle lahjoitettiin vuonna 2012 valaisintehdas Valaistustyö Viljo Hirvonen Ky:n jäämistö. Metalliseppämestari Viljo Hirvonen oli Aallon yhteistyökumppani valaisinten suunnittelussa ja valmistuksessa vuosina 1952–75. Jäämistöön kuuluu työkaluja, materiaaleja, valaisinten muotteja, puolivalmiita ja valmiita valaisimia, ovien vetimiä ja muita tehtaassa tuotettuja Artekin myymälävalikoimiin kuuluneita pienesineitä. Laaja jäämistö sisältää myös suunnitteluun liittyviä piirustuksia ja asiakirjoja. Kokoelmasta on kuvallinen sisältöluettelo.

ARTEKIN MYYMÄLÄKOKOELMA

Artekin myymäläkokoelmaan on tallennettu Artekin piirustustoimiston aineistoa, piirustustoimistossa työskennelleiden muotoilijoiden tuotteita sekä myymälänäyttelyiden rekvisiittaa. Kokoelma perustettiin vuonna 2005 ja se karttuu edelleen Artekin sekä museon hankinnoin. Kokoelmasta on kuvallinen sisältöluettelo.

PIENOISMALLIKOKOELMA

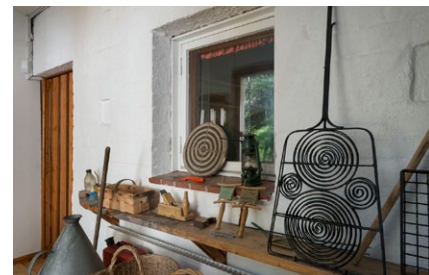
Museon pienoismallikokoelma muodostettiin vuonna 1998 Arkkitehtitoimisto Alvar Aallon toiminnan aikana syntyneiden pienoismallien siirryttyä osaksi museon kokoelmia. Alvar Aallon suunnittelema rakennuksia, kaupunkikeskuksia ja muita projekteja esittävät pienoismallit muodostavat 274 objektin kokoelman. Kokoelma on luetteloitu tietokantaan.

RAKENNUSFRAGMENTTIKOKOELMA

Alvar Aallon suunnitteleminen rakennusten korjaustoimenpiteiden yhteydessä on karttunut aineistoa, kuten kiinteitä kalusteita, taloteknistä esineistöä, materiaalinäytteitä, rakenteita ja rakenteiden osia. Tästä toistaiseksi vielä järjestämättömästä aineistosta tullaan muodostamaan rakennusfragmenttikokoelma.

3.7. Talokokoelmat

Alvar Aalto -säätiö hallinnoi kahta omistuksessaan olevaa ja yhtä Jyväskylän kaupungin omistamaa museokohdetta. Näiden rakennusten suurelta osaltaan autenttisesti säilyneet irtaimistot muodostavat ns. talokokoelmat: Alvar Aallon kotitalon, Alvar Aallon ateljeen ja Aaltojen kesähuvilan, Muuratsalon koetalon kokoelmat.

MUURATSALON KOETALO -KOKOELMA

Museo sai Alvar ja Elissa Aallon kesäasunnon hallinnan testamenttilahjoituksena Elissa Aallon kuoleman jälkeen vuonna 1994. Kokoelma käsittää koko sen irtaimiston, joka rakennuksessa oli sen lahjoitushetkellä. Kiinteistön sekä noin 1 300 objektin kokoelman omistaa Jyväskylän kaupunki. Kokoelmasta on olemassa vuonna 1995 laadittu yksityiskohtainen sisältöluettelo. Suurin osa esineistöstä on edelleen alkuperäisillä paikoillaan kesämuseona toimivassa Koetalossa, loput on tallennettu museon kokoelmasäilytystilaan.

ALVAR AALLON KOTITALO -KOKOELMA

Helsingin Riihitiellä sijaitsevan, kotimuseona toimivan Aallon oman talon kalustusta täydennettiin vuonna 2000 Artekin lahjoituksella. Se sisälsi huonekaluja, valaisimia ja tekstiilejä. Kokonaisuus muodostaa kokoelman, jota on täydennetty säätiön omin hankinnoin. Rakennukseen on sijoitettu esineistöä myös säätiön muista kokoelmista. Kokoelmaan kuuluu määrällisesti noin 250 objektia. Esineistö on luetteloitu ja tietoja ollaan siirtämässä tietokantaan.

ALVAR AALLON ATELJEE -KOKOELMA

Kokoelma käsittää Alvar Aallon arkkitehtitoimiston toimitilan, Alvar Aallon ateljeen, alkuperäisen irtaimiston. Vuonna 2012 muodostettuun kokoelmaan kuuluu kaikkiaan yli 200 objektia: huonekaluja, valaisimia ja puutaivutuksia. Ne ovat osa säätiön työtiloina toimivan ateljeen kalustusta ja ovat päivittäisessä käytössä. Kokoelma on luetteloitu ja osa hauraimmista esineistä on siirretty muotoilukokoelmaan. Lisäksi kokoelmaan kuuluu Aallon arkkitehtitoimiston toiminnan ajalta periytynyt aineisto, kuten esim. materiaalinäytteet ja työvälineet, joita ei ole vielä objektiokohtaisesti luetteloitu.

3.8. Kirjastokokoelmat

Alvar Aalto -säätiön kirjastokokoelmat sijaitsevat sekä Helsingissä että Jyväskylässä. Kirjastokokoelmiin pyritään saamaan kaikki Alvar Aaltoa koskeva kirjallisuus. Kirjastokokoelmia kartutetaan myös nykyarkkitehtuuria ja muotoilua käsittelevillä teoksilla. Materiaali koostuu kirjojen lisäksi aikakauslehdistä, artikkeleista, väitöskirjoista ja opinnäytetöistä sekä rakennushistoriallisista selvityksistä ja inventoinneista. Kirjastokokoelmiin kuuluu myös filmi- ja muuta aineistoa.

ALVAR AALTO -MUSEON KÄSIKIRJASTO, JYVÄSKYLÄ

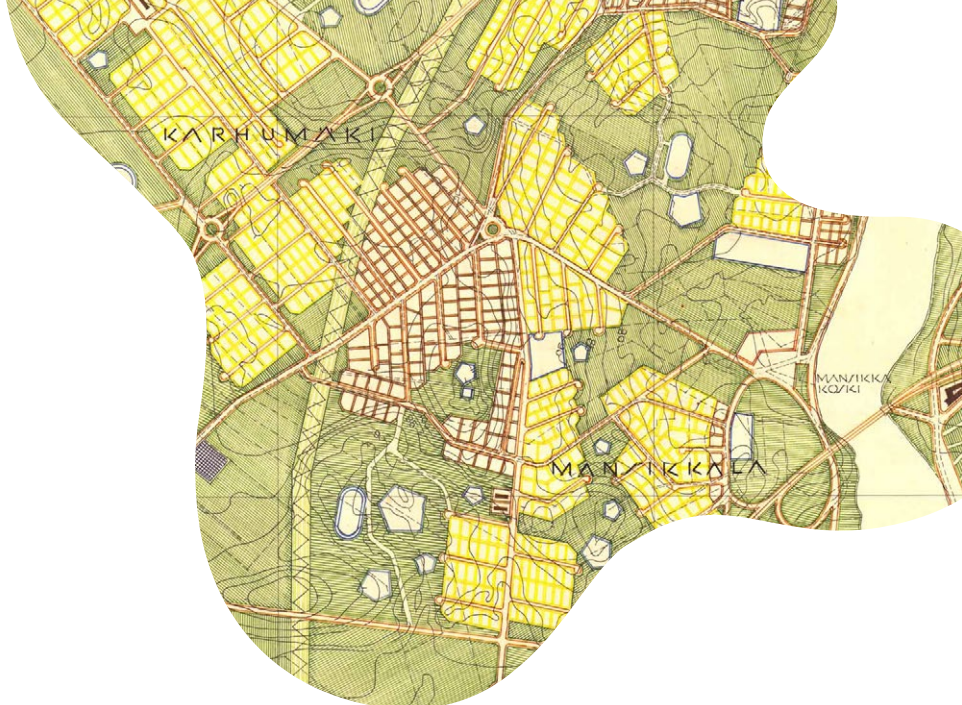
Alvar Aalto -museon käsikirjasto on karttunut museon perustamisvuodesta 1966 lähtien ja siinä on kaikkiaan noin 6000 nimekettä. Kirjastoon on hankittu museon perustamisesta alkaen Alvar Aaltoa ja hänen aikakautensa arkkitehtuuria ja muotoilua käsitteleviä teoksia. Tästä kokonaisuudesta erityisesti Aaltoa koskeva kirjallisuus on sijoitettu Taulumäen arkistoon, jonne tutkijapalvelut on keskitetty. Arkistoon on sijoitettu myös ns. rareettikokoelma, joka koostuu Alvar Aallon henkilökohtaiseen kirjastoon kuuluneista julkaisuista.

Kirjastoon kuuluu myös laaja lehtileikekokoelma, joka sisältää Suomessa ilmestyvien sanomalehtien Alvar Aaltoa koskevat artikkelit. Aineisto on karttunut systemaattisesti ostopalveluna (lehtileikepalvelu Sita/Observer) vuodesta 1976 lähtien. Kokonaisuuteen kuuluu myös erillinen Aino Aallon koostama lehtileikekokoelma vuosilta 1926–1945.

ALVAR AALLON ATELJEEN KÄSIKIRJASTO, HELSINKI

Alvar Aallon ateljeessa sijaitsevan kirjaston ytimen muodostaa Aallon arkkitehtitoimistolle kuuluneet teokset. Kirjastoa ryhdyttiin täydentämään vuonna 2000. Kirjastokokoelmaan kuuluu myös arkkitehtitoimistossa vuosien 1923–1976 aikana koottu laaja lehtileikekokoelma.

4. KOKOELMIEN HALLINTA JA HOITO

4.1. Kokoelmien tiedollinen hallinta

Kokoelmienhallinnan kehittämisessä keskitytään kokoelmien sisältötuntemuksen parantamiseen. Näin mahdollistetaan tarvittavan kontekstitiedon välittäminen kansalliselle ja kansainväliselle Aalto-tutkimukselle sekä muille yleisöille. Tämä edellyttää henkilökunnan ammattitaidon kehittämistä ja tarvittavia henkilöresursseja.

LUETTELOINTI

Kokoelmien luettelointi on perustutkimusta, jossa objektit järjestetään ja tiedot kirjataan kokoelmahallintajärjestelmään. Alvar Aalto -museossa on siirrytty digitaaliseen kokoelmahallintaan vuonna 1999. Sitä ennen kokoelmien luettelointi on ollut tietojen tallentamista manuaalisesti. Kesäkuussa 2019 luetteloitujen objektien kokonaismäärä on 127 000. Luetteloinnin yhteydessä esineet digikuvataan, valokuvat, asiakirjat ja piirustukset skannataan ja kuvatiedostot liitetään kokoelmahallintajärjestelmän tietokantoihin.

Piirustuskokoelman järjestelmällinen luettelointi aloitettiin vuonna 1985 ja se perustui Suomen rakennustaiteen museon (nykyinen Arkkitehtuurimuseo) arkistointijärjestelmään. Samaa luokitus- ja numerointijärjestelmää käytetään edelleen. Piirustusten luettelointijärjestyksen vakiintuminen kesti kuitenkin pitkään. Vuonna 2004 perustettiin arkistonhoitajan toimi edesauttamaan aineiston käsittelyä. Arkistonhoitaja keskittyy pääasiassa piirustusten luettelointiin muun arkistohoidon ohella.

Piirustuskokoelman luettelointi- ja digitointimenetelmät ovat muuttuneet ajallisesti pitkän luettelointiprosessin aikana. Jo ennen digitaalisten tallenteiden tuottamismahdollisuutta Alvar Aalto -museon tavoitteena on ollut kokoelmien saavutettavuuden ja säilyvyyden parantaminen. Ennen nykyiseksi digitointimenetelmäksi vakiintunutta suurkuvaskannerilla tehtävää skannausprosessia piirustuskokoelma on jo kertaalleen konvertoitu helpommin saavutettavissa olevaan ja originaaliaineistojen säilymistä edistävään formaattiin; vuonna 1985 alkanut piirustuskokoelman kopiointi kopiokoneella tuotti kokoelmasta A4-kokoisen, helposti kansioissa selattavissa olevan kokonaisuuden.

DIGITOINTI

Digitointi on keskeinen osa Alvar Aalto -museon kokoelmien säilyvyyden turvaamista sekä aineistojen saavutettavuuden ja käytettävyyden parantamista. Digitoinnin tarkoituksena on tallentaa alkuperäisen analogisen aineiston sisältämä tieto sähköisessä muodossa niin, että digitaaliset tallenteet vastaavat mahdollisimman tarkasti alkuperäisaineistoja.

Alvar Aalto -museon kokoelmien digitointi etenee digitointisuunnitelmassa määritellyn luettelointijärjestyksen mukaan. Kokoelmahallintajärjestelmään luetteloidun aineiston digitointimenetelmä valitaan aineistotyyppin mukaan: esine valokuvataan, piirustus, valokuva tai asiakirja valokuvataan tai skannataan taso- tai suurkuvaskannerilla digitaaliseen muotoon. Paperisen asiakirja-aineiston digitointimenetelmäksi on vakiintunut skannaaminen. Alvar Aalto -museon käytössä olevan suurkuvaskannerin skannausleveys on 42 tuumaa/1066mm, mikä mahdollistaa myös suurikokoisten piirustusten digitoinnin. Digitoiduista aineistoista valmistetaan laadukkaita, riittävän kokoisia ja pitkäaikaissäilytykseen soveltuvia tallenteita, jotka nimitään siten, että ne ovat selkeästi yhdistettävissä kokoelmatietoihin. Jpg- ja TIFF-muotoiset kuvatiedostot talletetaan säännöllisesti varmuuskopioitavalle digitaalisen aineiston pitkäaikaissäilytysjärjestelmänä toimivalle verkkolevypalvelimelle sekä kokoelmahallintajärjestelmään. Tietokannat sijaitsevat palvelimella, jonka varmuuskopiointi sisältyy Otaverkko Oy:ltä ostettuun palvelusopimukseen.

Vuodesta 2004 lähtien käynnissä ollut systemaattinen piirustuskokoelman luettelointi ja digitointityö suurkuvaskannerilla skannaamalla jatkuu yhä edelleen. Digitointia odottaa noin 20 000 piirustusta.

Valokuvakokoelmien digitointityö aloitettiin vuonna 1999. Laajuudeltaan 37 000 objektin kokonaisuus on digitoitu jpg-formaattiin ja luetteloitu kokoelmahallintajärjestelmään. Valokuvia skannataan uudestaan painokelpoiseen TIFF-muotoon tarpeen mukaan ja korkealaatuiset kuvatiedostot tallennetaan järjestelmällisesti verkkolevypalvelimelle.

Seuraavaksi digitoitavia kokonaisuuksia ovat kirjastokokoelmiin kuuluva av-aineisto sekä alustavasti järjestetty asiakirjakokoelmiin kuuluva kirjekokoelma.

KOKOELMAHALLINTAJÄRJESTELMÄ

Kokoelmahallintajärjestelmän tehtävänä on mahdollistaa kokoelmiin ja niiden objekteihin liittyvän tiedon tallentaminen ja ylläpitäminen. Lisäksi kokoelmahallintajärjestelmä toimii kokoelmien informaatioväylänä ulospäin ja mahdollistaa tietovarantojen saavutettavuuden Internet-ympäristöissä.

Vuodesta 1999 lähtien Alvar Aalto -museon käytössä ollut Novo Oy:n toteuttama Oval Image -kokoelmahallintajärjestelmä koostuu erillisistä esine-, valokuva-, asiakirja-, kirjasto- ja piirustustietokannoista. Oval Image ei vastaa tulevaisuuden tarpeita ja eikä siihen ole saatavilla päivityksiä. Alvar Aalto -museon uusi, avoimeen lähdekoodiin perustuva kokoelmahallintajärjestelmä on edennyt testausvaiheeseen ja järjestelmä tullaan ottamaan käyttöön vuoden 2019 aikana. Userix Oy:n toimittama kokoelmahallintajärjestelmä mahdollistaa aineistojen liittämisen Finna-hakupalveluun.

4.2. Kokoelmien fyysinen hallinta

SÄILYTYSTILAT JA TURVALLISUUS

TAULUMÄEN ARKISTO, Kankaankatu 17, Jyväskylä

Alvar Aalto -museon arkistotilat ja arkistoyksikön henkilökunnan toimistotilat sijaitsevat vuokratiloissa Jyväskylän Taulumäellä. Museon käytössä oleva pinta-ala on 566m². Tiloissa on henkilökunnan toimistotilojen (370m²) lisäksi paperiaineiston pitkäaikaissäilytykseen soveltuva arkisto (196m²). Arkistossa säilytetään museon piirustus-, asiakirja- ja valokuvakokoelmia sekä museolle deponoitua Artekin piirustus- ja asiakirjakokoelmaa.

Arkistotilan ilmankosteus ja lämpötila pyritään pitämään paperiaineiston säilytysolosuhteille vaaditulla tasolla. Tilaan on hankittu asianmukainen kosteus- ja lämpötilapiirturi. Vaaratilanteita ja niiden ehkäisyä varten on arkisto- ja työtiloista tehty pelastussuunnitelma, jonka liitteenä on tilojen paikantamiskaavio. Kaavioon on merkitty huonetilojen lisäksi mm. IR-liikeilmäsimien, palovaroittimien, ovikoskettimien, kosteusanturien, savunpoistoluukkujen, jauhesammuttimien sekä ovikotelon kansikoskettimien paikat. Kiinteistö on turvalukittu ja sen huollosta ja vartioinnista vastaa kiinteistöpalveluyritys.

KANAVUOREN KOKOELMASÄILYTYSSTILA, Varikkotie 160, Jyväskylä

Museon esinekokoelmien säilytystilat sijaitsevat vuokratiloissa Jyväskylän Vaajakoskella. Museoesineet siirrettiin kokoelmatiloihin keväällä 2009. Kokoelmien säilytykseen on tiloista varattu noin 975m². Kokoelmatilojen yhteydessä on tilat myös näyttelyrakenteiden ja kuljetuslaatikoiden säilytykselle (400m²), kirjojen myyntivarasto (106m²) sekä valokuvaajan studio (63m²).

Kokoelmatilan ilmankosteus ja lämpötila pyritään pitämään esineistön säilytysolosuhteille vaaditulla tasolla. Tilassa on asianmukainen kosteus- ja lämpötilapiirturi. Vahinkoja pyritään minimoimaan mm. kokoelmaesineiden asianmukaiseen käsittelyyn tarvittavan kuljetus- ja nostokaluston hankinnalla.

Kokoelmatilat on turvalukittu ja niihin on henkilökunnalla rajoitettu pääsyoikeus. Vartiointiin hoitaa ostopalvelusopimuksella Jyväskylän kaupungin kiinteistöpalvelu.

Kokoelma-aineistoa on esillä myös museon perusnäyttelyssä, joka on varustettu osin tallentavalla kameravalvontajärjestelmällä. Museorakennuksessa on turvalukitus- ja liikeilmaisjärjestelmät. Vaaratilanteita ja niiden ehkäisyä varten on museon tiloista tehty pelastussuunnitelma, jonka liitteenä on kuvallinen kokoelmaesineiden turvaanotto-ohjeistus.

KONSERVointi

Esine- ja paperikonservointipalveluja hankitaan tarvittaessa ostopalveluina. Kokoelmista annettujen näyttelylainojen yhteydessä arvioidaan konservointitarve, mahdolliset toimenpiteet kustantaa tällöin lainan vastaanottaja. Museomestari tekee kevyempiä verhoilu- ym. kunnostustöitä huonekaluille. Huonekalukokoelman vauriokartoitus on tehty yhteistyössä Metropolia ammattikorkeakoulun huonekalukonservointiopiskelijoiden kanssa 2017. Yhteistyötä pyritään jatkamaan.

Alvar Aalto -säätiö huolehtii myös hallinnassaan olevien kiinteistöjen konservoinnista. Konservointityössä tärkeässä roolissa on säätiön oma konservantti. Hän on mukana myös muodostettavan rakennusfragmenttikokoelman hoidossa.

MÄÄRÄAIKASINVENTOINNIT

Museolle vuokrattiin asianmukaiset esinekokoelmien säilytystilat vuonna 2009. Kokoelmien siirron yhteydessä tehtiin kokonaisvaltainen tarkastusluettelo. Kunkin kokoelman kohdalla määräaikaissäilytystiloja pyritään tekemään säännöllisesti, kesällä 2019 on vuorossa Muurat-salon koetalo -kokoelman päivitysluettelo. Osa määräaikaissäilytystiloista tehdään pistokokeina.

5. KOKOELMIEN KÄYTTÖ

5.1. Kokoelmien esillepano, kokoelmapalvelut ja asiakkaat

Museo esittelee kokoelmiaan perusnäyttelyssä, vaihtuvissa teema- ja erikoisnäyttelyissään sekä kiertonäyttelyissään Suomessa ja ulkomailla. Esineistöä lainataan muiden tuottamiin näyttelyihin kotimaassa ja ulkomailla. Kokoelma-aineistoja esitellään myös verkkonäyttelyjen ja mobiilisovellusten välityksellä. Museon uusi Collecte-kokoelmahallintajärjestelmä mahdollistaa kokoelmavarantojen siirron museoiden, kirjastojen ja arkistojen yhteiseen Finna-portaaliin. Työ aloitetaan vuoden 2019 aikana.

Alvar Aalto -museo palvelee asiakkaitaan museon näyttely-, kokoelma- ja tutkijatiloissa sekä välittämällä aineistoja sähköisesti. Tietopalveluista laskutetaan hinnaston mukaisesti. Toimitettu aineisto varustetaan tarvittavilla asia- ja lähdetiedoilla.

KOKOELMAT PALVELEVAT MM. SEURAAVIA ASIAKASRYHMIÄ:

- ▶ kotimaiset ja ulkomaiset Aalto-tutkijat
- ▶ kotimainen ja kansainvälinen media
- ▶ näyttely- ja julkaisuhankkeet meillä ja muualla
- ▶ korjausrakentajat, viranomaiset
- ▶ opiskelijat ja koululaiset
- ▶ ns. suuri yleisö, kulttuurin kuluttajat

Kokoelma-aineistojen käyttötapojen ja -mahdollisuuksien muutoksia pyritään ennakoimaan, jotta kyetään vastaamaan myös tiedonhakijoiden tulevaisuuden tarpeisiin.

5.2. Käytön rajoitukset

Alvar Aalto -säätöillä on kokoelmiin liittyvien tekijänoikeuksien lisäksi myös muita oikeuksia.

Osaa materiaalista rajoittavat tekijänoikeussäädökset ja osaa henkilötietolaki. Ne huomioidaan aina annettaessa aineistoa tutkijoiden ja muiden asiakkaiden käyttöön. Muita kokoelmien käyttörajoituksia ovat mm. originaaliaineiston kunto ja alhainen konservointiaste.

5.3. Kokoelmayhteistyö ja kokoelmien liikkuvuus

Alvar Aalto -säätö edistää kulttuuriperinnön mahdollisimman laajaa saavutettavuutta tuke-
malla ja kehittämällä museokokoelmiensa liikkuvuutta ja museoiden välistä kotimaista ja kansainvälistä yhteistyötä. Yhteistyökumppaneilta edellytetään ICOMin museoeettisten sääntöjen tuntemusta ja niiden puitteista toimimista. Kokoelmalainoissa edellytetään museaalisten olo-
suhteiden täyttymistä lainaajamuseossa.

6. KOKOELMASTRATEGIA

6.1. Kokoelmatyön painopisteet

Museon kokoelmatyön tehtävä on Alvar Aallon aineellisen ja henkisen perinnön vaaliminen osana maailman kulttuuriperintöä. Alvar Aalto -säätiö on nostanut omassa strategiassaan kokoelmatyön yhdeksi kärkihankkeistaan. Kokoelmatyön edistämiseksi on luotu tarvittavat kokoelmaprosessit: hankinta,- luettelointi-, poisto- ja näyttelylainaprosessit, joita päivitetään säännöllisesti.

KOKOELMATYÖN STRATEGISET PAINOPISTEET OVAT:

- ▶ kokoelmahallinta
- ▶ kokoelmatutkimus
- ▶ saavutettavuus

KOKOELMAHALLINTA

Alvar Aalto -museon tehtävä on huolehtia Alvar Aallon arkkitehtuuriperinnöstä. Museon kokoelmilla on merkittävä rooli tämän tehtävän toteuttamisessa. Alvar Aalto -säätiön museokokoelmat ovat kansallisesti ja kansainvälisesti erittäin merkittävät. Hyvin dokumentoidut ja asiantuntevasti hoidetut kokoelmat ovat säätiön museotoiminnan perusta.

KOKOELMIEN KARTUNTA

Piirustus- ja asiakirjakokoelmien luonteesta johtuen niiden karttuminen on vähäistä. Omasa hallinnassaan olevien aineistojen lisäksi pyritään kartoittamaan muissa arkistoissa olevat, Alvar Aallon elämäntyöhön liittyvät piirustus- ja asiakirja-aineistot. Tavoitteena on aktiivisesti selvittää muiden arkistonmuodostajien hallussa olevien piirustusten määrää ja mahdollisuutta niiden deponointiin tai jäljentämiseen.

Muotoilukokoelman aktiivinen kartuttaminen kohdistuu lähinnä niihin Alvar ja Aino Aallon suunnittelemiin sarjatuotettuihin malleihin, jotka kokoelmasta vielä puuttuvat. Säätiöllä ei ole kuitenkaan aina mahdollisuutta olemassa olevilla resursseilla täydentää muotoilukokoelmaansa. Kansainvälisen kiinnostuksen ja kohonneiden hintojen myötä useat kansallisomaisuudeksi luokiteltavat esineet päätyvät maamme rajojen ulkopuolelle. Kokoelman kartuttamiseksi vie-dään eteenpäin ns. esinekummi-ajatusta ja mietitään myös muita keinoja kokoelmaa täyden-tävien objektien hankkimiseen ulkopuolisin varoin.

Alvar Aallon suunnittelemissa rakennuksista monet ovat peruskorjaustoimenpiteiden kohteena nyt ja lähitulevaisuudessa. Säätiön omat rakennusperinnön asiantuntijat ovat usein mukana näissä projekteissa. Tämä toiminta kartuttaa museon rakennusfragmenttikokoelmaa. Kartut-tamisen periaatteena on tallentaa sitä materiaalia, joka on syntynyt Alvar Aallon arkkitehtitoi-miston suunnittelutyön tuloksena.

Museo kartuttaa valokuvakokoelmiaan aktiivisesti. Kokoelmaa täydennetään systemaattisesti museon valokuvaajan ottamin kuvin. Lisäksi museo kartoittaa muista lähteistä Aalto-aiheisen kuva-aineiston, joka pyritään jäljentämään museon kuvakokoelmiin tutkimuskäyttöä varten. Kuvaussuunnitelma tehdään vuosittain. Tärkeää on myös restauroinnin ja muutostöiden koh-teena olevien ja muuttuvassa ympäristössä sijaitsevien rakennusten kuvaaminen.

Kokoelmiin tarjotusta materiaalista museo liittää kokoelmaan pääasiassa vain täydentävän aineiston. Lahjoituksen yhteydessä täytetään luovuttajalle ja museolle samansisältöinen lahja-kirja, jolla aineiston täysi omistus- ja hallintaoikeus siirtyy museolle. Samalla sovitaan aineis-tojen käyttöoikeuksista. Aineistojen vastaanottaminen deponointina on harvinaista, mutta de-ponointi on mahdollista silloin, kun aineistolla on erityistä arvoa kokoelmien täydentämisessä.

KOKOELMAPOISTOT

Alvar Aalto -museon tallennusvastuusta johtuen kokoelmat ovat luonnostaan rajautuneet sel-laisiksi, että poistot ovat harvoin tarpeellisia. Jos muotoilukokoelmasta tehdään poistoja, siir-retään ne useimmiten museon käyttöesineiksi. Piirustus- ja asiakirjadokumenttien luetteloinnin yhteydessä samaa kohdetta koskevat lukuisat jäljenteet hävitetään. Lahjoitustilanteessa tarjo-tun aineiston tarkkaa valintaa ei aina pystytä tekemään. Tällaisessa tilanteessa poistoista ja menettelytavoista sovitaan lahjoittajan kanssa.

SAAVUTETTAVUUS

Alvar Aalto -museo on ollut mukana museokentän organisoitumista ja kokoelmien hallintaa sekä kokoelmia koskevan tiedon saatavuutta edistävissä Kansallinen digitaalinen kirjasto (KDK)- ja Museo 2015 -hankkeissa. Kokoelmia koskevan tiedon käytettävyyden parantamiseksi museo on yhtenäistänyt luettelointikäytäntöjään ja asiasanoitustaan kansainvälisten standardien mukaisiksi. Kokoelmahallinnan kehittämiseksi museo tekee yhteistyötä myös Arkkitehtuurimuseon kanssa ottamalla huomioon arkkitehtuurin ja rakennetun ympäristön dokumentointiin liittyvän tiedon tallentamisen erityispiirteet.

Alvar Aalto -museo jatkaa kokoelma-aineistojen digitaalisen saavutettavuuden edistämistä. Uuden Collecte-kokoelmahallintajärjestelmän (Userix Oy) haltuunotto on meneillään vuonna 2019. Kokoelmatyössä siirtymistä uuteen järjestelmään on ennakoitu hakusanoituksen yhdenmukaistamisella ja kontekstietojen täydentämisellä. Uusi järjestelmä mahdollistaa kokoelmien liittämisen museoiden, arkistojen ja kirjastojen yhteiseen Finna-hakuportaaliin sekä muihin kotimaisiin ja kansallisiin tietoverkkoihin.

Verkkosaatavuudella sekä jatkuvasti kehittyvillä verkkosivuilla ja verkkonäyttelyillä pyritään parantamaan Alvar Aallon elämäntyöhön liittyvän kokoelma-aineiston hyödyntämistä sekä kotimaisessa että ulkomaisessa Aalto-tutkimuksessa, suurta yleisöä unohtamatta. Edistääkseen kokoelmiensa saavutettavuutta museo välittää tietoa myös mobiilisovellusten kautta.

Tarvittaessa Alvar Aalto -museon aineistoihin pääsee tutustumaan myös paikan päällä, sopimalla asiasta etukäteen. Pääosa alkuperäisaineistoista on nähtävissä Jyväskylässä, jonne säätiön tutkijapalvelut on keskitetty. Digitoitu aineisto on myös selattavissa tietokannoista Alvar Aallon ateljeessa Helsingissä.

KOKOELMATUTKIMUS

Muotoilukokoelmiin perustuvan, Alvar ja Aino Aallon suunnitteleminen uniikkien esineiden, prototyyppien ja sarjavalmistettujen tuotteiden tutkimusprojekti on meneillään. Tutkimustulokset esitellään muotoilukokoelman aarteita esittelevän kokoelmakirjan muodossa. Kokoelma-aineistojen tutkimusta vahvistetaan myös muiden kokoelmien suhteen.

6.2. Tavoite

ALVAR AALTO -SÄÄTIÖN KOKOELMASTRATEGINEN TAVOITE:

Alvar Aalto -museon hallinnoimat arkistot ja kokoelmat ovat ensiluokkaisesti järjestetyt ja tietoaaineistot ovat käytettävissä uuden tiedon tuottamiseen. Säätiön ja museon profiilia on vahvistettu laadukkaalla ja asiantuntevalla kokoelmienhallinnalla, joka tukee kansallista ja kansainvälistä arkkitehtuuritutkimusta ja välittää Aalto-informaatiota näyttelyjen, julkaisujen ja museopedagogiikan kautta myös suurelle yleisölle.

TAVOITE SAAVUTETAAN:

- ▶ luotettavalla tiedonvälityksellä ja tiedon säilymisen turvaamisella
- ▶ suunnitelmallisella henkilökunnan osaamisen kehittämisellä
- ▶ viemällä tietosisällöt kotimaisiin ja kansainvälisiin tietoverkkoihin
- ▶ tutkijapalveluiden kehittämisellä
- ▶ yhteisillä kokoelmaprojekteilla samalla sektorilla toimivien museoiden kanssa
- ▶ kehittämällä kokoelmahallinnan prosesseja
- ▶ mahdollistamalla kokoelmien kartunta
- ▶ mahdollistamalla aktiivista ja ennaltaehkäisevää konservointia
- ▶ tukemalla kokoelmien liikkuvuutta
- ▶ tukemalla kokoelmatutkimusta
- ▶ riittävillä henkilöstöresursseilla
- ▶ riittävillä tila- ja laiteresursseilla

6.3. Kestävä kehitys kokoelmatyössä

Kokoelmien säilyttämisessä, hoidossa ja käytössä tulee pyrkiä energiatehokkaisiin ja kestäviin ratkaisuihin. Konservointi- ja arkistoalan tutkimus tuo tietoa olosuhteiden vaikutuksesta materiaaleihin ja auttaa valintojen tekemisessä. Tutkimustyön tuloksia seurataan ja sovelletaan käytäntöön. Kokoelmaesineistön liikkuvuuteen liittyvissä kysymyksissä pyritään mahdollisimman ekologisesti kestäviin ratkaisuihin (pakkaus, logistiikka yms.).

KOKOELMA	SISÄLTÖ	AINEISTOTYYPPI	MÄÄRÄ
ALVAR AALTO -PIIRUSTUSKOKOELMA	arkkitehtuuriluonnoksia ja piirustuksia	paperiaineistoa, piirustusmuovia	100 000 piirustusta
ALVAR AALTO -ASIAKIRJAKOKOELMA	rakennusasiakirjoja, lvis-piirustuksia, kirjeitä	paperiaineistoa	70 hyllymetriä
ARTEKIN PIIRUSTUS- JA ASIAKIRJAKOKOELMA	kaluste- ja sisustuspiirustuksia, tuoteluetteloita, lehtileikekansioita, toimintaan liittyviä asiakirjoja	paperiaineistoa	12 000 piirustusta
ALVAR AALTO -VALOKUVAKOKOELMA	Aallon arkkitehtuuriin ja muotoiluun liittyviä valokuvia, henkilöhistoriallista kuva-aineistoa	negatiiveja, paperivedoksia, dioja, digikuvia, albumeja	37 000 valokuvaa
ARTEKIN VALOKUVAKOKOELMA	tuotekuvia, sisustus- ja näyttelykuvia, henkilö- ja tapahtumakuvia	negatiiveja, paperivedoksia, dioja, digikuvia, albumeja	10 000 valokuvaa
MIKKO MERCKLINGIN KOKOELMA	kuvia Alvar Aallon arkkitehtuurikohteista	kinodioja	5 000 valokuvaa
KOKOELMAESINEIDEN TUNNISTEKUVAT	esinekuvia	negatiiveja, vedoksia, digikuvia	2 300 valokuvaa
ALVAR AALTO -MUOTOILUKOKOELMA	huonekaluja, valaisimia, lasia ja muita muotoilun tuotteita, taideteoksia	esineitä	2 200 objektia
VALAISTUSTYÖ VILJO HIRVONEN KY. -KOKOELMA	valaisimia, aihioita ja muita muotoilutuotteita, suunnitteluun ja valmistukseen liittyviä piirustuksia	esineitä, paperiaineistoa	50 hyllym. objekteja
ARTEKIN MYYMÄLÄKOKOELMA	muotoilutuotteita, myymälärekvisiittaa, piirustustoimiston irtaimistoa	esineitä	158 objekteja
PIENOISMALLIKOKOELMA	pienoismalleja Aallon rakennuksista ja aluesuunnitelmista	esineitä	274 pienoismallia
RAKENNUSFRAGMENTTIKOKOELMA	rakennusosia, materiaalinäytteitä, inventointi- ja dokumenttikuvia	esineitä, paperiaineistoa, digitallenteita	
MUURATSALON KOETALO -KOKOELMA	kesäasunnon irtaimisto: kalusteita, pienesineistöä, luonnoksia, taideteoksia	esineitä, paperiaineistoa	1 300 objektia
ALVAR AALLON KOTITALO -KOKOELMA	huonekaluja, tekstiilejä, valaisimia	esineitä	250 objektia
ALVAR AALLON ATELJEE -KOKOELMA	huonekaluja, pienesineitä, valaisimia, tekstiilejä	esineitä	200 objektia
KIRJASTOKOKOELMA	kirjoja, artikkeleita, lehtiä, av- ja digitallenteita, leikekokoelma, tutkimuksia ja opinnäytteitä	paperiaineistoa, av-aineistoa, digitaalisia julkaisuja	33 000 nimekettä